

Capítol 1

Un dia, l'avi Nicolau i en Miquel, el meu germà bessó, van tenir aquesta conversa:

—Avi, tu d'on treus totes aquestes històries que ens expliques?

—D'on vols que les tregui? D'aquí —contestà l'avi assenyalant-se el cap—. Què et sembla el que em pregunta el teu germà, Maria?

Jo em vaig arronsar d'espatlles. No sabia què contestar.

—I no se t'acaben mai? —tornà a la càrrega en Miquel.

—De moment no. És més, crec que seria capaç d'inventar-ne tantes com cabells tinc al cap.

—Apa! Que exagerat!

El meu avi és molt agosarat i, de vegades, en deixa anar alguna que fa que et quedis bocabadat. El meu germà diu que és un fatxenda, per això dels contes i els cabells d'aquell dia. Ha! Vosaltres deveu pensar que segur que està més pelat que un ou i que té el cap més llis que un

mirall, oi? Doncs no, té un munt de cabells, tots blancs, això sí.

Un repte semblant no es pot oblidar, de manera que el dimarts següent d'aquella conversa, quan ell i l'àvia van venir a sopar a casa, en anar-nos-en al llit li vam dir:

—Què, que tindrem algun d'aquests cabells teus?

L'avi, llest com una guineu, ho va entendre de seguida i va contestar:

—Som-hi!

Tan bon punt vam entrar a l'habitació, ens vam ficar al llit i vam obrir les orelles esperant que ens preguntés quin conte volíem, però aleshores digué:

—No, no, no. Això ja no funciona així. M'heu de donar un parell de coses; millor dit, tres.

—Per què, tres?

—Bé, tres és un nombre bonic. Ens donarà joc. I si pregunteu a cada moment, no avançarem i no hi haurà conte.

—I què et donem, avi?

—A veure, a veure... —digué mirant al voltant— Ja ho sé! Buidem la caixa de les joguines!

—Però si les hem recollit aquesta tarda!

—Voleu un conte o no el voleu?

—D'acoooooord.

—No us preocupeu, que després us ajudaré a desar-les.

Vam escampar les joguines i se les va quedar mirant un moment. De seguida se li va il·luminar la cara i va exclamar agafant una pinta:

—Ja ho tinc! Ho veieu? En una caixa, un bagul, una maleta o qualsevol altre lloc on es guardin coses, sempre n'hi ha alguna que no hi hauria de ser, alguna cosa que s'hi ha colat i que ens explica una història.

—I què ens explica la pinta, avi?

—Una història peluda i màgica. Però continuem... Què més creieu que no hauria de ser aquí?

—Aquesta carta del rei de bastos —assenyalà en Miquel, il·lusionat—. La vaig agafar un dia perquè volia dibuixar un rei i em vaig oblidar de retornar-la a la baralla.

—Ostres! Per això no podíem fer tuti! Bé, tenim un rei i una pinta. Hi veus res més, Maria?

—Bé, aquí hi ha una pedra de la platja. Potser no hi hauria de ser. La vaig agafar perquè semblava un ou.

—Fantàstic! Tenim una pinta, un rei i una pedra. A veure què se'ns acut.

EL REI PELAT

Hi havia una vegada un rei totalment calb. No hi treia el nas ni un sol cabell, en aquella closca que lluia al sol quan no duia perruca. Gairebé sempre la duia posada, ja que li feia vergonya mostrar aquella bola de billar i pensava que els seus súbdits es burlarien de la seva testa desèrtica. Havia provat tota mena de remeis: tirar-se els espaguetis per sobre, com li havia recomanat una bruixa napolitana, dormir amb un barret d'algues de riu i, fins i tot, lligar-se un gat negre al cap. L'únic que havia aconseguit era una granissada, un bon constipat i unes quantes esgarrapades. No hi havia res a fer.

La ciutat on tenia el palau estava vorejada per un riu i, de vegades, el rei muntava a cavall i se n'anava riu amunt a un solitari bosc de ribera on podia treure's la perruca, que li picava moltíssim, i passejar tranquil·lament amb el cap descobert. Un dia que caminava a poc a poc entre els arbres que creixien a la vora del riu, va veure una làmia, una mena de sirena de riu que en comptes de cua de peix té els peus com els dels ànecs. Es pentinava damunt d'una roca amb una pinta de plata mentre taral·lejava una cançoneta que sonava com la remor de l'aigua. El rei quedà molt sorprès perquè mai no n'havia vist cap i es pensava que només

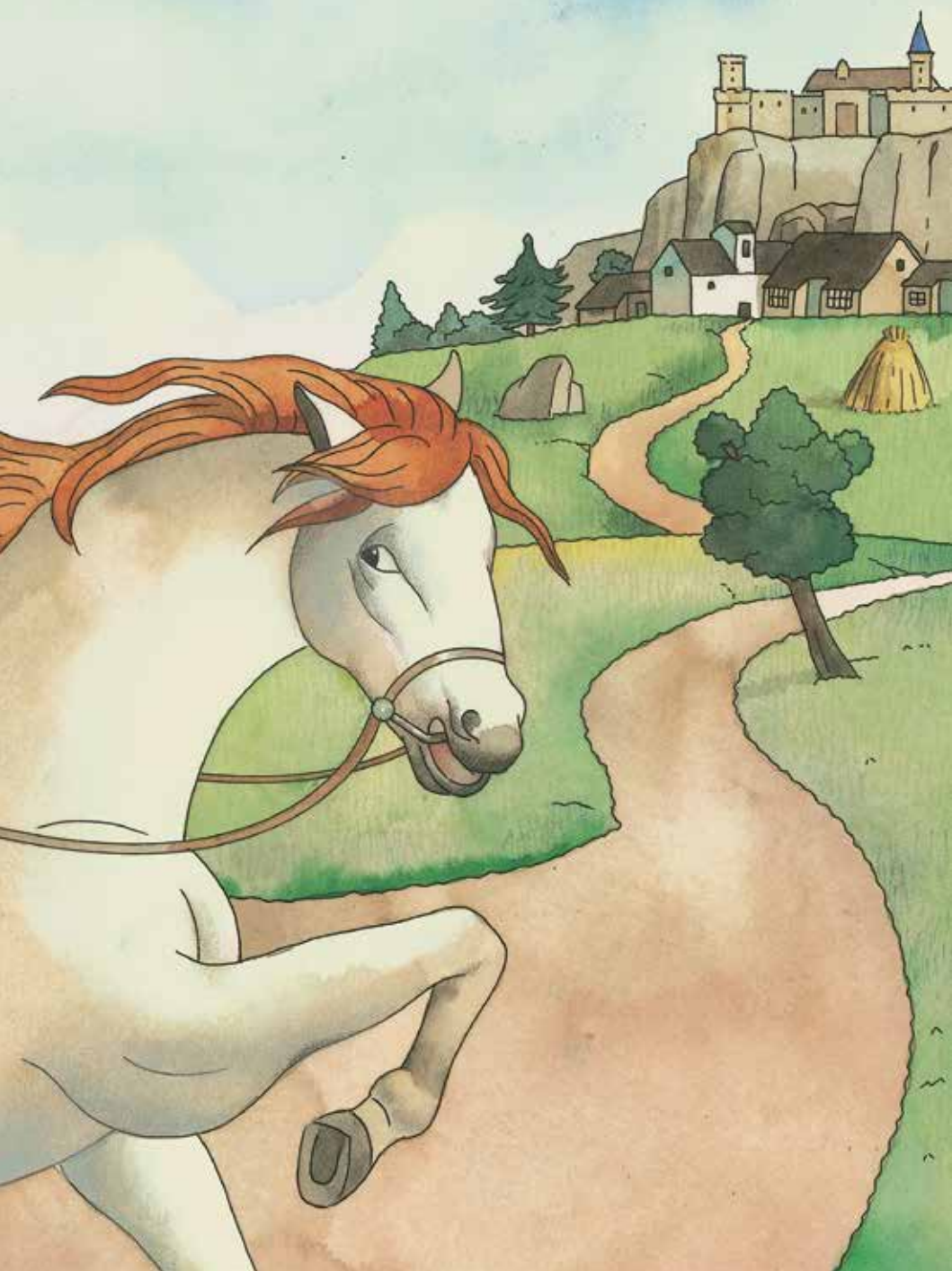

eren fruit de la imaginació i les llegendes. Tenia uns cabells llargs, negres i sedosos, i va quedar hipnotitzat mirant com la noia del riu se'ls pentinava al ritme d'aquella cançó repetitiva. El rei Pe-lat, amagat entre els arbres, no gosava moure's, però quan es desplaçà una mica per acomodar-se i veure-la millor, va trepitjar una branqueta, la làmia es va espantar, deixà caure la pinta a terra i es capbussà al riu sense deixar rastre.

El rei s'acostà a la roca per veure el lloc on la noia s'havia llançat a l'aigua i aleshores va trobar la pinta. Va estar a punt de deixar-la allà, ja que a ell no li calia, però s'ho repensà i l'agafà: al capdavall, era un objecte de plata ben bonic, amb gravats artístics. Quina mala pensada, perquè les làmies poden convertir-se en terribles forces de la natura quan els toquen les seves coses.

Quan el rei anava a buscar el seu cavall, jugant amb aquella pinta entre les mans, un tàvec se li posà damunt la closca amb la intenció de picar-lo. El rei, instintivament, per espantar aquell insecte molest, es va donar un cop a la calba amb la pinta. Va ser un cop tan fort, que es va fer mal, i, a més, no havia servit de res, perquè el tàvec ja s'havia allunyat just un moment abans de l'impacte. Es dugué la mà al cap per fregar-se'l i s'hi va trobar un floc de cabells. Quina sorpresa! No entenia què podia haver passat. Aleshores s'adonà del que

tenia a la mà i provà una cosa: es picà amb la pinta l'altre costat del cap. Eureka! Li havia nascut un altre floc de cabells. Va donar-se copets ací i allà fins que tot el cap va estar cobert d'una magnífica cabellera daurada. S'acostà fins al riu per mirar-se a la superfície i quedà bocabadat: ni es recordava de l'última vegada que havia tingut una miqueta de cabell i, per descomptat, no era com aquell. Es mirava i es tornava a mirar d'un costat i de l'altre quan, sense cap explicació, el riu el va esquitxar. Era com si algú li hagués llançat aigua amb la mà o hagués tirat una pedra, però ningú no n'havia llançat cap ni tampoc no es veia qui l'havia pogut esquitxar. «Que estrany», pensà. I tornà al seu palau.

Abans, però, va passar per la plaça, plena de gent perquè era dia de mercat. Tothom va quedar meravellat de la feina tan perfecta que havia fet el perruquer reial. Aquella perruca semblava d'or! Però encara van quedar més sorpresos quan veieren el rei que baixava del cavall, entrava a la barberia i seia a la cadira perquè en Nicolau, el barber, li tallés les puntes. Una corrua de gent es va amuntegar a la porta i quan el rei va sortir, tot cofoi, es van precipitar a dins per interrogar el barber. Ell, amb els ulls com unes taronges i un somriure de mitja lluna, va recollir els cabells de terra i els llançà enlaire cridant:

—Miracle! Miracle! Al rei li han crescut cabells de veritat!

El rei passejava pels carrers principals de la ciutat, amb la cabellera al vent, mentre la notícia volava com un ocell, de finestra en finestra. Tothom se'n va assabentar.

En arribar a palau, decidí que allò calia celebrar-ho. Així doncs, aquella mateixa nit faria una festa i hi convidaria a tothom.

De seguida, una activitat frenètica s'apoderà del palau: tots els cuiners i marmitons preparaven les cassoles, encenien els forns, cuinaven pastissos, pelaven gallines, colomins, guatlles i perdius. Es van disposar els millors barrils de cervesa i el vi més anyenc. Els músics treien la pols als instruments, els acròbates i els ballarins s'entrenaven al pati i una munió de cambrers semblaven disposats a atendre un exèrcit sencer. A les nou, que era l'hora que havia de començar la festa, tot estava a punt i el poble sencer era allà. Tots? No, hi havia una velleta, arrugada com un pergami, que tenia un mal pressentiment i s'havia quedat a casa.

I va fer bé, perquè, en aparèixer el rei amb el seu nou aspecte, entre aplaudiments i aclamacions i radiant com una estrella, sense saber com ni per què es desfermà una tempesta terrible de cop i volta. Fins aquell moment, el cel havia estat absolutament clar, sense ni un núvol. El soroll era

eixordador, els llamps esquinçaven el vel de la nit de dalt a baix i produïen calfreds en la gent. Però el pitjor va ser la pluja: un xàfec torrencial va fer malbé el pentinat del rei, els deixà a tots xops fins al moll de l'os i va malmetre el menjar i la festa.

Uns i altres van cercar refugi a palau i van esperar que el vent i la pluja amainessin, però la tempesta, lluny d'acabar, es multiplicava. Molts van haver de passar la nit allà. El rei, serrant els punys de ràbia, es retirà a les seves estances.

L'endemà al matí encara plovia a bots i barxals. Però això no va ser el pitjor de tot: el pitjor va ser que l'esplèndida cabellera del rei havia desaparegut i l'home va tornar a lluir aquella calba sense el més mínim rastre de cabell. El crit del monarca va ser esfereïdor, i n'hi va haver que, en sentir-lo, van sortir corrents de palau sense que la pluja els importés. La reina intentà tranquil·litzar-lo i li va dir que per què no provava de pentinar-se una altra vegada amb la pinta de plata. El rei, desconfiat primer, però satisfet un instant després, es va anar donant copets mentre recuperava la cabellera. Semblava que durant el dia lluiria uns cabells espectaculars que perdria a la nit. Cap problema mentre disposés d'aquella pinta màgica.

Va ploure tant durant tres dies i tres nits, que el riu es va desbordar i va arrasar els horts que hi havia a la vora i va inundar les parts més baixes de

la ciutat. Un desastre. Ningú no es recordava de quan havia estat la darrera vegada que el riu s'havia desbordat. De fet, no existien notícies de cap desbordament.

Entre la brossa i els troncs que arrossegà la crescuda hi havia també pedres molt grosses. Una pedra de la mida d'un cap i amb forma d'ou va quedar al mig del pont que duia a la porta principal de la ciutat. La velleta de pell de pergamí va dir que allò era un senyal, però ningú no li va fer cas i van deixar la pedra al costat de la porta.

El rei, mentrestant, estava molt més preocupat pels seus cabells que pels problemes que angonaven el poble, i cada matí, després de donar-se copets per recuperar la cabellera, es passava les hores mortes provant nous pentinats amb el perruquer reial.

Al cap de pocs dies de la inundació, com que l'aigua s'havia emportat alguns trossos de muralla, els picapedrers van portar pedres per reparar-la. Un carro, massa carregat, trontollà a les portes de la ciutat i deixà caure una pedra d'una grandària i una forma similars a aquella que havia quedat al mig del pont. La vella insistí en els senyals: ja eren dos. Però ningú no li va voler fer cas, tots deien que era una coincidència i deixaren la pedra oval just al costat contrari d'on hi havia la primera.

Però al mes següent començà una sequera espantosa. El riu, que sempre havia portat aigua, encara que fos poca, es va assecar, i també les fonts i els pous.

El sol abrasava i, quan no va quedar ni una gota d'aigua al riu, des del pont van veure que just a sota, perfectament col·locada sobre unes pedres planes, hi havia una tercera pedra com aquelles dues que flanquejaven les portes de la ciutat: de la grandària d'un cap i amb forma d'ou. Allò ja era massa coincidència, així que van anar a interrogar la velleta.

—El rei té alguna cosa que no li pertany i, fins que no la torni, les desgràcies no pararan —va dir després de llegir unes fulles de te.

Tots els súbdits, en comitiva, van anar fins al palau i es van concentrar a les portes. El rei ignorava quin era el problema que tenien i quan va saber que tot el poble l'esperava va sortir al balcó de les grans ocasions, disposat a lluir el magnífic pentinat d'aquell dia. Però només trobà refús, cares de pomes agres i mirades acusatòries. Per fi, algú cridà:

—Torneu el que no és vostre!

El rei va veure la ràbia i l'odi en aquells ulls i va entrar abans que algú fes alguna cosa irreparable.

—Què els passa? Fins ara sempre m'havien estimat i respectat. Bé, feien bromes sobre la meva calba, però res d'important —va dir a la reina.

—Que què els passa? Que no ho sabeu? Després del desastre de les inundacions, ara el riu s'ha assecat, i no solament el riu, també les fonts i els pous. No hi ha aigua en tota la ciutat. I tot ho associen als vostres cabells, ja que les desgràcies van començar el dia que vau arribar amb els cabells daurats i la pinta que els fa créixer.

—I què pretenen? —va dir el rei, indignat—. Que em desfaci de la pinta? Estan bojós si creuen que faré tal cosa per una estúpida superstició.

La nit següent algú arribà fins a les portes de palau i hi deixà una cabra que havia mort de set. El rei la va fer retirar, però dos dies després hi van aparèixer dues cabres, un gos i un ase.

Al tercer dia, una dona jove, rossa, de cabells llargs recollits en una trena, s'acostà fins a palau amb un nadó que no parava de plorar i demanà veure el rei. El capità de la guàrdia li va dir que se n'anés, però ella insistí: no es mouria d'allà fins que el rei no la rebés. Durant dues hores el nen no va parar de plorar, fins que el capità se'n va compadir i va obrir la porta a la jove. L'acompanyà fins a la sala, on el rei es mirava al mirall, estrany a tota desgràcia. Aleshores, la noia es descordà el vestit per donar mamar al nen, al mateix temps que deia:

—Mireu, majestat.

El nadó s'aferrà al mugró i xuclà amb força. Les xuclades se sentien amb claredat, però al cap d'un moment, en veure que no en treia res, s'aturà i bramà una altra vegada.

—Fa dos dies que no menja. No hi ha aigua en tota la ciutat i els pits se m'han assecat. Talleu-me els cabells i feu-ne el que vulgueu, però, per l'amor del cel, torneu el que sigui que hàgiu pres i que ha provocat aquesta ruïna.

El rei la mirà amb menyspreu i ordenà:

—Emporteu-vos-la!

A desgrat de tot, però, havia quedat impressionat per l'atreviment d'aquella noia, i la imatge del nen plorant desesperat no li deixà agafar el son. Havia anat massa lluny per uns quants cabells. Així que, a mitjanit, quan ningú no el veia, va sortir secretament de la ciutat i cavalcà sota la llum de la lluna, que es reflectia en el seu cap pelat. Arribà fins aquella roca on havia vist la làmia i, amb un profund sospir, deixà la pinta de plata on l'havia agafada. Mirà cap a un costat i cap a l'altre: el silenci era absolut i sentí un pes terrible al cor en recordar la remor de l'aigua corrent que sempre l'havia acompanyat en aquell indret. Tornà pel mateix camí per on havia vingut, amb l'ànima encongida, sense saber si hi hauria arribat a temps i sense la seguretat que allò solucionés els problemes, però en arribar al pont sentí com un filet d'ai-

gua tornava a córrer per la llera seca del riu. Aleshores, seguint un impuls irreflexiu, baixà i agafà aquella tercera pedra que havia quedat sota el pont, abans que se l'emportés el corrent, i la va deixar davant la porta de la ciutat. Tornà a la seva cambra i s'adormí.

L'endemà, quan es va llevar, va córrer a mirar per l'esclotxa del balcó. Va veure que els animals morts havien desaparegut de la porta del palau, que la font de la plaça tornava a rajar amb força i que la gent anava atrafegada pels carrers com sempre havia fet. Va sortir a peu del palau, sense escorta i sense perruca. Tothom s'aturava al carrer sense saber què fer ni què dir, fins que el rei arribà al mercat. Es va fer un silenci tan espès que gairebé es podia sentir la respiració de tots els que hi havia a la plaça. El moment era solemne perquè tothom va entendre que el rei demanava perdó. Calia trencar aquella solemnitat d'alguna manera, així que un noi que tenia una parada d'allò n'hi va llançar un i li va dir:

—Heu provat de fregar-vos el cap amb això, majestat?

Hi va haver un instant d'expectació, quasi de pànic, un d'aquells moments en què una moneda pot caure de qualsevol costat, però de seguida es va saber de quin costat queia en sentir-se una sonora riallada que es va encomanar a tothom, fins i tot al rei.

Aquell mateix dia el rei va ordenar que col·loquessin la tercera pedra sobre el llindar de la porta principal de la ciutat i canvià l'escut de la vila, que abans era un lleó rampant —també hauria pogut ser un drac ferotge—, per tres muntanyes superposades, que tothom sabia que eren aquelles tres pedres en forma d'ou, perquè mai no tornés a oblidar el que li havia passat.

—Ostres, avi, quina història! —va dir en Miquel.

—Però, avi, no deus haver posat tu la pinta aquí, oi? —vaig dir desconfiada.

—Com ets...! Ja t'espavilaré, ja! A dormir!